

Brussel, 4 november 2016
(OR. en)

13617/16

JEUN 84

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	13344/16 JEUN 76
Betreft:	Jonge Europeanen centraal in een moderne Europese Unie - <i>Oriënterend debat</i> (Openbaar debat overeenkomstig artikel 8, lid 2, van het reglement van orde van de Raad [voorstel van het voorzitterschap])

Na raadpleging van de Groep jeugdzaken heeft het voorzitterschap bijgaande discussienota opgesteld als basis voor het oriënterend debat in de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 21 en 22 november 2016.

Jonge Europeanen centraal in een moderne Europese Unie

Discussienota van het voorzitterschap

Inleiding

De Europese samenleving wordt gekenmerkt door veranderende sociale en gezinsstructuren, het ontbreken van een gevoel van veiligheid en rechtvaardigheid, gebrekkige integratie, en een gebrek aan kansen en aan vooruitzichten op een betere toekomst voor jongeren. Daarnaast hebben de hang naar extremisme en radicale oplossingen, de opkomst van extreemlinkse en extreemrechtse partijen, en recente migratiegolven bijgedragen tot een grotere polarisatie van de samenleving.

Het referendum in het VK heeft een nog belangrijkere discussie over het Europese project en de grondslagen en waarden ervan, doen ontvlammen.

De positie en de levensomstandigheden van jongeren zijn nu heel anders dan in het verleden, en zijn de afgelopen jaren zeer snel veranderd. Hoewel de generatie jongeren van vandaag over het algemeen beter opgeleid is, waarschuwt de onderzoekswereld dat de huidige generatie jongeren voor het eerst slechtere levensomstandigheden dan hun ouders zal kennen. Zoiets heeft zich in de voorbije tachtig jaar niet voorgedaan. Dat blijkt ook uit cijfers voor de hele EU, waar 27 miljoen (bijna een derde) van de 90 miljoen jongeren in Europa risico loopt op armoede en sociale uitsluiting. Het aantal NEET's (jongeren die geen werk hebben en evenmin onderwijs of een opleiding volgen) is gestegen tot 4 miljoen.

Er is ook een groeiende kloof tussen de generaties in termen van wederzijds begrip, aangezien de situatie en het uitgangspunt van de generatie van vandaag verschillen van die van hun ouders. Daarom is het van belang dat wij informatie verzamelen over de nieuwste trends onder jongeren, hun levensomstandigheden, hun wensen, hun belangen, hun subculturen en hun visie op de toekomst, en dat wij een en ander in het oog houden. Die informatie moet worden meegenomen in het jeugdbeleid en in het jeugdwerk, om aldus aansluiting te vinden op de reële situatie van jongeren en de doeltreffendheid van beleidslijnen en strategieën op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau.

Het is van zeer grote betekenis dat de situatie van jongeren en hun toekomst voor het eerst sinds lang ook werden besproken op het hoogste politieke niveau, tijdens de informele top van staatshoofden en regeringsleiders van Bratislava van september 2016. De top bereikte overeenstemming over de verklaring van Bratislava, en de kernprioriteiten voor de komende maanden werden door de voorzitter van de Europese Raad, het voorzitterschap van de Raad en de Commissie samengevat in het stappenplan van Bratislava¹. Eén van de onlosmakelijke onderdelen van deze documenten is de doelstelling "Een veelbelovende economische toekomst scheppen voor iedereen, onze levenswijze veiligstellen en de jongeren betere kansen bieden". Binnen deze doelstelling worden maatregelen voor jongeren belicht. Naast het ernstige probleem van de jeugdwerkloosheid moeten ook andere kwesties worden aangepakt; meer bepaald rijst de vraag hoe kan worden bewerkstelligd dat de generatie jongeren van vandaag weer aansluiting vindt bij de ideeën en waarden van het Europese project als zodanig. Omdat de meeste jongeren in een democratische samenleving zijn opgevoed, herkennen zij vaak niet de risico's en gevolgen van het leven in een samenleving die niet stoelt op verdraagzaamheid, begrip en democratische waarden.

¹ SN 73/1/16 REV 1.

We moeten nagaan hoe het vertrouwen van jongeren in de ideeën die aan de Europese Unie ten grondslag liggen, kan worden opgebouwd of hersteld. Aangezien de staatshoofden en regeringsleiders zich hebben verbonden tot het nemen van beslissingen met betrekking tot een beter leven voor jongeren in de EU, is het voorzitterschap van mening dat de ministers van Jeugdzaken een duidelijk signaal dienen te geven aan de Europese Raad van december 2016.

In het licht van alle uitdagingen en problemen waarmee jongeren in het moderne Europa moeten afrekenen, heeft het voorzitterschap getracht om zich tijdens zijn mandaat te concentreren op de positieve kanten van het jeugdbeleid. We mogen niet vergeten dat jongeren gevoeliger zijn, en flexibeler reageren op veranderingen dan oudere generaties. In het algemeen hebben jongeren een natuurlijke hang naar rechtvaardigheid en solidariteit. Aangezien de meesten van hen zijn opgevoed in een multiculturele samenleving, staan zij in grote lijnen positief tegenover diversiteit en verdraagzaamheid. Dit kwam ook naar voor uit de resultaten van het referendum over de brexit, waar meer dan de helft van de jongeren positief was over de Europese Unie. Jongeren die optimistisch zijn over de EU, zien de EU als een belangrijke factor voor positieve verandering die de gelegenheid biedt om te reizen en ervaring op te doen in het buitenland. Een dergelijke zienswijze in verband met de EU is voornamelijk te vinden bij jongeren die persoonlijke ervaring hebben opgedaan met de voordelen van EU-lidmaatschap voor de burgers. Derhalve moeten bestaande programma's als Erasmus+, of nieuwe programma's, bijvoorbeeld de geplande regeling voor een Europees solidariteitskorps, worden versterkt.

Tijdens het voorzitterschap werd een Europese jongerenconferentie georganiseerd in Košice, waar 250 jongeren uit alle lidstaten bijeenkwamen met beleidsmakers. Zij stelden samen 16 aanbevelingen² voor de lidstaten en de Commissie vast binnen het algemene thema "jongeren in staat stellen deel te nemen aan een divers, onderling verbonden en inclusief Europa". Veel van die aanbevelingen hielden verband met de uitdagingen die we zien in het leven van jongeren vandaag, zoals het herstellen van hun vertrouwen in de EU. In het algemeen werden acht gebieden onderzocht:

1. Toegang tot hoogwaardige en kritische informatie
2. Jongeren onder druk: werken aan veerkracht en zelfvertrouwen
3. Angst en onverdraagzaamheid overstijgen - diversiteit ervaren
4. Naar een onderwijssysteem dat het potentieel van jongeren benut
5. De betrokkenheid van jongeren bij de samenleving bevorderen, in het bijzonder voor kwetsbare groepen
6. Het vertrouwen van jongeren in het Europese project herstellen
7. Mobiliteitsprogramma: werkgelegenheid en onderwijs voor iedereen
8. De impact van jeugdwerk en jeugdorganisaties voor iedereen.

Jongeren die betrokken zijn geweest bij het raadplegingsproces tijdens de vijfde cyclus van de gestructureerde dialoog, en jongeren die direct betrokken waren bij de opstelling van de aanbevelingen, willen nu zien hoe hun standpunten kunnen worden bestudeerd op Europees en/of nationaal niveau, en hoe de lidstaten zullen reageren op hun ideeën.

² Doc. 13457/16.

De ministers wordt verzocht om tijdens het oriënterend debat in de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 21 november 2016 te reageren op de vraagstukken die in deze nota worden uiteengezet. Daarbij kunnen zij één of meer van de volgende vragen beantwoorden:

- 1. Hoe kunnen de lidstaten en de EU-instellingen er in het licht van de top van Bratislava voor zorgen dat jongeren beter aansluiting vinden bij de ideeën die ten grondslag liggen aan het Europese project?**
 - 2. Wat kan er op EU-niveau en op het niveau van de lidstaten worden gedaan om de banden tussen jongeren en beleidsmakers opnieuw aan te halen op een manier die beter rekening houdt met de realiteit van de levens van jongeren en de levensstijl in de wereld van vandaag?**
 - 3. Met het oog op een betere verbinding tussen de EU en jongeren in heel Europa, in hoeverre spelen de aanbevelingen van de conferentie van Košice in op de uitdagingen van het Europa van vandaag? Welke van die aanbevelingen kan u op nationaal niveau in overweging nemen, en op welke manier?**
-